

**ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ БОЛОН ХАМТ ӨРГӨН
МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙГ ХЭЛЭЛЦЭХ ЭСЭХ ТАЛААРХ
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН
БАЙНГЫН ХОРООНЫ САНАЛ, ДҮГНЭЛТ**

2025 оны 09 дүгээр
сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Туваан

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн М.Мандхай нарын 10 гишүүнээс 2025 оны 06 дугаар сарын 19-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Хөдөө аж ахуйн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэх эсэх асуудлыг Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хороо 2025 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдрийн хуралдаанаараа хэлэлцлээ.

Хууль санаачлагч хөдөө аж ахуйн тогтвортой үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх талаар төрөөс баримтлах бодлогын суурь зарчмыг тодорхойлж, өртгийн сүлжээний нэгдмэл, цогц байдлыг хангах, эрсдэлийн болон чанарын үнэлгээний тогтолцоог бүрдүүлэх, үйлдвэрлэл эрхлэгч, хөрөнгө оруулагчдыг дэмжих чиглэл, шалгуурыг тогтоон бүртгэл, хяналтын нэгдсэн сүлжээний эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилгоор уг хуулийн төслийг боловсруулжээ.

Хуулийн төсөл нь хөдөө аж ахуйн салбарын суурь харилцааг зохицуулах тул хуулийн төсөл батлагдсанаар улсын төсөвт ачаалал нэмэхгүй, төрийн байгууллага, иргэн, хуулийн этгээдээс аливаа зардал нэмж шаардахгүй байна.

Хөдөө аж ахуйн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хууль тогтоомжийн төслийг d.parliament.mn цахим хуудаст байршуулж иргэд, олон нийтийн саналыг авч байна.

Хуулийн төслийг Байнгын хорооны хуралдаанаар хэлэлцэх үед Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Туваан төсөлд хөдөлмөрийн үнэлэмж, бүтээмж, өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлж, хүний нөөцийг чадавхижуулах, малчдын залгамж халааг бэлтгэн мэргэшүүлэх, түүнчлэн хөдөө аж ахуйн салбарын бодлогын тогтвортой байдлыг ханган төрөөс үзүүлэх татаас, хөнгөлөлт урамшууллын асуудлыг холбогдох бусад хууль тогтоомжтой уялдуулан боловсруулсан эсэх;

Улсын Их Хурлын гишүүн С.Ганбаатар төсөлд хөдөө аж ахуйн салбарын эрсдэлийг бууруулах, цөлжилттэй тэмцэх арга хэмжээг тодорхойлон үйлдвэрлэлд инновац, технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх асуудлыг зохицуулсан эсэх, салбарын бодлого боловсруулах, төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, тайлагнах, хяналт тавих, хариуцлагын тогтолцооны асуудлыг тусгасан эсэх;

Улсын Их Хурлын гишүүн М.Ганхүлэг хөдөө аж ахуйн салбарт хэрэгжиж байгаа “Цагаан алт”, “Хүнсний хувьсгал”, “Шинэ хоршоо-Чинээлэг малчин” зэрэг хөтөлбөр цаашид тогтвортой хэрэгжих, хуулийн төсөлд энэ талаарх зохицуулалтыг тусгасан эсэх талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Хуулийн төслийг хэлэлцэх үед Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Туваан төсөлд салбарын бодлогыг цогц байдлаар хэрэгжүүлэх чиглэлээр дэвшилтэт санаа туссан боловч зарим асуудлыг хэлэлцүүлгийн явцад сайжруулах, хөдөө аж ахуйн салбар дахь төрийн удирдлага зохицуулалтад орон нутгийн байгууллагатай хамтран ажиллах зарчмын асуудлыг анхаарах, судалгаа шинжилгээг эрчимжүүлэх, санхүүжилтийн асуудлыг тусгах, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Бат-Эрдэнэ уур амьсгалын өөрчлөлтийг сөрөн тэсвэрлэх, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг үнэлэн, байгалийн тэнцэл алдагдахаас сэргийлж хөдөө, аж ахуйн үйлдвэрлэлийн болон бэлчээрийн газрыг хамгаалах чиглэлээр салбар дундын зохицуулалтыг уялдуулах, Улсын Их Хурлын гишүүн С.Ганбаатар үйлдвэрлэгч, малчдын орлогыг хамгаалах, төр, хувийн хэвшил, эрдэм шинжилгээ, иргэний нийгмийн байгууллагын хамтын ажиллагаа, оролцоог хангах, хяналт, хариуцлагын тогтолцоог сайжруулах асуудалд анхаарч, хэлэлцүүлгийн явцад олон нийт, эрдэмтэн судлаачдын саналыг тусган сайжруулах боломжтой тул хуулийн төслийг үзэл баримтлалын хүрээнд дэмжих нь зүйтэй гэсэн саналуулыг хэлсэн болно.

Хөдөө аж ахуйн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслийг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхи нь дэмжиж, чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Хөдөө аж ахуйн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслийн хэлэлцэх эсэх талаарх Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХҮНС,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА**

Б.БЕЙСЕН